

ROMÂNIA



CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 1184

din 10 noiembrie 2015

Prin punctul de vedere al Direcției legislație, documentare și contencios nr. 22288/2015 a fost supusă analizei Plenului Consiliului Superior al Magistraturii problematica compatibilității dintre funcția de judecător și calitatea de membru în Grupul de experți privind politica Uniunii Europene în materie penală.

Analizând problematica supusă analizei, Plenul a reținut că incompatibilitatea funcției de judecător sau de procuror cu orice altă funcție publică sau privată este reglementată atât în Constituție, cât și în legislația infraconstituțională.

Potrivit art. 125 alin. (3) din Constituția României, republicată, funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior. De asemenea, conform art. 132 alin. (2) din același act normativ, funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

La rândul său, art. 5 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede că funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent și asistent judiciar sunt incompatibile cu orice alte funcții publice sau private, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior, precum și a celor de instruire din cadrul Institutului Național al Magistraturii și al Școlii Naționale de Grefieri, în condițiile legii.

Această incompatibilitate este reglementată și în art. 101 din Legea nr. 161/2003

privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, care prevede că funcția de judecător și procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Dispoziții asemănătoare sunt prevăzute și în art. 21 alin. (1) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, conform căruia judecătorii și procurorii nu pot cumula această calitate cu nicio altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Este de observat că drepturile și obligațiile magistraților sunt legate de activitatea jurisdicțională și de administrarea puterii judecătorești, atât în interiorul instanțelor și parchetelor, cât și în raport cu rolul justiției în statul de drept. În acest sens sunt și prevederile art. 73 din Legea nr. 303/2004, conform cărora *„stabilirea drepturilor judecătorilor și procurorilor se face ținându-se seama de locul și rolul justiției în statul de drept, de răspunderea și complexitatea funcției de judecător și procuror, de interdicțiile și incompatibilitățile prevăzute de lege pentru aceste funcții și urmărește garantarea independenței și imparțialității acestora”*.

Astfel, activitatea de înfăptuire a justiției într-un stat de drept trebuie să se întemeieze pe un ansamblu de principii care să garanteze stabilirea adevărului și respectarea legii, sens în care au fost stabilite incompatibilitățile prevăzute de lege.

Sub acest aspect, Consiliul Superior al Magistraturii s-a pronunțat în repetate rânduri asupra unor solicitări, având ca obiect compatibilitatea exercitării unor activități de formare educațională și profesională cu statutul magistraților, și a apreciat, analizând reglementările în vigoare, respectiv art. 125 din Constituția României, republicată, art. 5 alin. (1), art. 11 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și dispozițiile art. 21 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, că exercitarea activității de formator în cadrul diverselor instituții de pregătire – cum ar fi Institutul Notarial Român, Institutul European din România, Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților - de către un magistrat (procuror sau judecător) este compatibilă cu statutul și exigențele acestei funcții.

De asemenea, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr. 261 din 31 martie 2008 a stabilit că participarea magistraților în calitate de experți în cadrul programelor cu finanțare externă pentru justiție este compatibilă cu funcția acestora, având în vedere lipsa unei interdicții exprese și faptul că activitatea didactică pe care aceștia o desfășoară în cadrul acestor programe nu diferă substanțial de activitatea prestată în cadrul Institutului Național al Magistraturii sau al Școlii Naționale de Grefieri.

În acest sens, s-a avut în vedere că *de lege lata* judecătorii, procurorii, grefierii și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor pot exercita funcții didactice în învățământul superior, pot exercita funcții de instruire în cadrul Institutului Național al Magistraturii și al Școlii Naționale de Grefieri. Mai mult, aceștia pot participa la elaborarea de publicații, articole, studii de specialitate, lucrări literare sau științifice, pot participa la emisiuni audiovizuale, cu excepția celor cu caracter politic, pot fi membri ai

unor comisii de examinare sau de întocmire a proiectelor de acte normative, a unor documente interne, internaționale etc.

S-a mai apreciat astfel că în cadrul programelor pentru justiție cu finanțare externă (de genul celor de asistență tehnică), care vizează pregătirea grefierilor, a formatorilor de la Școala Națională de Grefieri și de la Institutul Național al Magistraturii, precum și a judecătorilor și procurorilor în diverse domenii de activitate, cu atât mai mult este necesară participarea unor practicieni de drept român, a căror experiență este valoroasă pentru însușirea atât a cunoștințelor teoretice, cât mai ales, a celor de practică judiciară.

În același sens, prin Hotărârea nr. 1022 din 06 octombrie 2015 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a stabilit că participarea unui judecător la consultările derulate în cadrul proiectului european „Sporirea Eficienței, Responsabilității și Transparenței Instanțelor Judecătorești din Republica Moldova” – ATRECO PROJECT este compatibilă cu funcția de judecător.

S-a avut în vedere atât obiectivul general al proiectului ce constă în sporirea eficienței, responsabilității și transparenței instanțelor judecătorești din Republica Moldova, cât și faptul că participarea judecătorilor ca și consultanți în cadrul unor programe europene ce vizează sistemele judiciare din alte state ridică prestigiul acestei profesii juridice și nu aduce atingere activității desfășurate de judecător, nefiind afectată independența justiției sau a magistratului.

Așadar, judecătorii și procurorii pot exercita funcții didactice în învățământul superior, pot exercita funcții de instruire în cadrul Institutului Național al Magistraturii și Școlii Naționale de Grefieri, precum și în cadrul unor programe sau proiecte unde activitatea desfășurată nu diferă substanțial de activitatea prestată în cadrul Institutului Național al Magistraturii sau al Școlii Naționale de Grefieri.

Cu referire la problema concretă supusă prezentei analize, Plenul constată că în conformitate cu art. 2 din Decizia Comisiei Europene din 21.02.2012, Grupul de experți privind politica Uniunii Europene în materie penală are misiunea de a consilia Comisia în ceea ce privește dreptul penal material în contextul dezvoltării unei politici a Uniunii Europene în materie penală. Aceasta presupune, în special, formularea de recomandări cu privire la orice chestiune de ordin juridic care poate apărea în acest context și, de asemenea, colectarea de dovezi factuale care să permită o evaluare a caracterului esențial al măsurilor de drept penal ale Uniunii Europene în vederea asigurării aplicării efective a unei politici a Uniunii, prin consultare cu grupurile de experți existente în domeniile de politică relevante.

De asemenea, potrivit art. 4 alin. (3) din Decizia Comisiei Europene, grupul cuprinde experți din instituții științifice și de cercetare, precum și practicieni din domeniul juridic.

Membrii grupului sunt numiți pentru un mandat de 3 ani, iar acceptarea calității de membru al grupului presupune angajamentul de a acționa independent și în interes public (art. 4 alin. (4) din Decizia Comisiei Europene).

Mai mult, în conformitate cu art. 6 din Decizia Comisiei Europene, participanții la activitățile grupului nu sunt remunerați pentru activitatea lor.

Ținând cont de aceste aspecte, Plenul apreciază că argumentele avute în vedere la pronunțarea Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 261/2008 sunt valabile și în cazul de față având în vedere obiectivul general al grupului ce constă în consilierea Comisiei Europene în ceea ce privește dreptul penal material, în contextul dezvoltării unei politici a Uniunii Europene în materie penală.

În acest sens, Plenul are în vedere și faptul că, potrivit art. 11 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *„Judecătorii și procurorii pot fi membri ai unor comisii de examinare sau de întocmire a proiectelor de acte normative, a unor documente interne sau internaționale.”*

Participarea judecătorilor în comisii de examinare sau de întocmire a proiectelor de acte normative sau documente internaționale nu trebuie interpretată restrictiv, această activitate presupunând inclusiv formularea de propuneri în vederea adoptării unor reglementări internaționale în materie penală de către Comisia Europeană.

În acest context, s-a considerat că formularea de recomandări sau colectarea de dovezi factuale în vederea adoptării unor reglementări europene în materie penală se circumscrie ipotezei textului citat.

Mai mult, Plenul apreciază că participarea judecătorilor ca experți în cadrul unor programe europene ce vizează politica Uniunii Europene în materie penală ridică prestigiul acestei profesii juridice și nu aduce atingere activității desfășurate de judecător, nefiind afectată independența justiției sau a magistratului.

De asemenea, această abordare este justificată și de utilitatea existenței unei interacțiuni între profesiile juridice reprezentate de specialiștii din cadrul grupului de experți, în legătură cu politica Uniunii Europene în materie penală, iar, pe de altă parte, această activitate de consiliere este în interesul sistemului judiciar în ansamblu și al înfăptuirii justiției în general.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 134 alin. (4) din Constituția României, republicată și ale art. 23 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, prin vot direct și secret,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Art.1 - Funcția de judecător este compatibilă cu calitatea de membru în cadrul Grupului de experți privind politica Uniunii Europene în materie penală.

Art. 2 - Prezenta hotărâre se publică pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii.

Data în București, la 10 noiembrie 2015.

PRESEDINTE,
Judecător Marius Băden Tudose

